

Dieren

tekenen en schilderen

Marjolein Kuijt

Inhoudsopgave

De kunstenares	9
Materiaal	11
Atelier inrichting	12
Houtskool en potlood	13
Inkt	14
Pastel	15
Krijt	17
Olieverf	18
Aquarel	20
Acryl	22
Hazorg	24
Op locatie	25
Waar kun je dieren tekenen?	26
Waarmoezen naar de waarneming?	27
Welke materialen?	28
Basis technieken tekenen	29
Over opgezette dieren	34
Over fotografie en inspiratie	38
Je eigen stijl	41
Katten	42
Inspiratie	44
Over ruimtelijkheid en achtergronden	50
Anatomie en vachtlan	57
Karaktervangers in schetsen	64
Honden	66
Inspiratie	68
Over ruimtelijkheid en achtergronden	74
Anatomie en vachtlan	80
Karaktervangers in schetsen	86
Wildlife	90
Inspiratie	92
Over ruimtelijkheid en achtergronden	98
Anatomie, vachten en veren	104
Tekenen in de dierentuin en op reis	108
Vachten en veren in close-up	116
Labrador, zwarte vacht	116
Steppevos, lang- en kortharige vacht	117
Tijger, gestreepte vacht	118
Ussugok, felgakleurde veren	120
Demonstraties	122
Barzel in olieverf	124
Collies in pastel	128
Maine Coon in aquarel	132
Noorse Boskat in pastel	136
Konijn in olieverf	142
Hond in olieverf	146
Lammetjes in olieverf	152
Vosje in acryl	156
Biografie	158

De kunstenares

M

Marjolein Kruijk is een vrolijkig schilderes en staat vooral bekend om haar karaktervolle portretten van dieren waarbij ze in de ogen van emotie en karakter weet te leggen. Maar ook in haar wildlife art en landschappen weet zij een diepere smaak te raken. Haar passie voor natuur en dieren loopt als een rode draad door haar leven heen. Al zolang Marjolein zich kan herinneren setzt ze zich naast haar kunst ook in voor het welzijn van dieren. In haar jeugd ontfermde ze zich over dieren die in het nauw zaten.

Op nolschaatsen doezocht ze de putten van nieuw bouwwijken naar gestrande kikkertjes die vervolgens bevrijdde. En in de schoolpausen bracht ze gewonde vogels naar de dierenarts. Ditzelfde voor dieren ook creatief geuit moet worden, werd duidelijk toen ze op de basisschool al voor vriendinnetjes tekeningen van dieren in opdracht maakte.

Acryl

Acrylverf is smaldrogende verf op waterbasis. In tegenstelling tot aquarelverf is acrylverf na droging niet meer verwijderbaar vanwege het bindmiddel van kunststof polymethylacrylate. Het is een vaste stoffig materiaal, je kunt er waterig tot zeer dekkend mee werken. Tijdens het droggingsproces worden de kleuren iets donkerder, wat je dus wel voor ogen moet houden. De verf heeft ook de neiging iets te krimpen, waardoor de textuur iets in kan zakken. Dit is op te vangen met gebruik van de juiste mediumen. Net als voor andere verfsoorten geldt ook voor acrylverf dat 'artist quality' de beste koussen is. De kleurhelderheid, bindmiddel en consistentie zijn dan veel beter dan bij studie kwaliteit verf. Je merkt het verschil ook door het gemak waarmee de verf [in de juiste richting] vloei als je het aanbrengt en van het penseel afvalst. Bij artist quality verf blijven de kleuren bij menging helder en worden ze niet snel moediger. Acrylverf is te koop in kleine tubes, grote potten, in stiftvorm, spuitbusjes, maar ook in zeer waterige vloeibare vorm. Je kunt er veel effecten mee krijgen, of je nu impasto wilt werken met een palettek aanbrengen, inlagen schilderen of zeer strak en vlak. Er zijn ook parfummoer- en iriserende kleuren verkrijgbaar. Wat voor het schilderen van gelijk gedrukte veren heb handig kan zijn. Ik heb diverse tubes en potten van Lascoux, Golden, Old Holland en Rembrandt in mijn collectie.

Ondergrond

Acryl is geschikt voor alle olievrije ondergronden. Er zijn speciale panden, doeken en papiersoorten verkrijgbaar, maar eigenlijk is de vrijheid aan jou. Sommige meer zuigende ondergronden geven een ander kleurenergebnis, wat op te vangen is met een witte of andere transparante onderlaag van acrylverf, of het gebruik van een medium. Je kunt acryl ook gebruiken voor onder-schilderingen voor andere teken- en schildertechnieken. Omdat je ook heel dekkend met acryl kunt schilderen, kun je ook gekleurd canvas gebruiken, zoals donkergeleidelijk zwart. Probeer veel ondergronden uit om te kijken wat het beste bij jou past.

Kleurenpalet voor dieren:

- rode en gebraande oranje
- Van Oijst blauw
- gebraande sienna
- gele oker
- titanum wit
- ultramarijn blauw donker
- ceruleum blauw
- cadmium rood
- quinacridone rood
- cadmium geel, donker en middel
- zwart gebrek ik nooit puur, maar gemaagd met blauw, bruin en rood voor een dispare tint.

Mediums

Meer dan bij andere technieken leent een acrylmedium de verf volledig andere eigenschappen toe. Je kiest dus gedurende het schilderproces. Het hangt nauw samen met het effect dat jij voor ogen hebt in je schilderij. Je kunt bijvoorbeeld de drooggeïnd verfengel met een 'retarder', de vloeibaarsheid vergroten, of juist transparantie verhogen voor het glazeren. Met impasto kun je 3-dimensionale texturen creëren. In de kunstmaten winkels hangt er vaak een bord met voorbeelden per mediumtype. Acrylverf is een zeer verhoudingsgewijs dik medium op zichzelf. Voor dierenavonden maak ik een retarder en vloeibaarsheid vergrootend medium aan, zodat je de dierhaaren vloeiend kunt schilderen. Water kan je ook gebruiken al dan niet gemengd met een medium, maar bij teveel verdunning valt de consistentie van je verf uit elkaar.

Penselen

Er zijn veel verschillende soorten acrylpenselen, bijvoorbeeld rond, plat of katten tong vormig. Deze zijn bijna allemaal synthetisch en de kuipjes verschilt onderling enorm. Dit heeft effect op hoe de verf op je ondergrond hecht. Is het penseel te hard, dan til je de verf er weer af. Ook varkenshazen penselen zijn niet geschikt, temtijds een droog vlekkerig of strooig effect wilt creëren. De verf tast de penselen snel aan door de snelle droogtijd, dus gebruik niet je duurste marterscharen penselen. Voce het schilderen van dierenhaaren gebruik ik vaak ronde penselen, de onderschilderingen en glazingen hoofdzakelijk brede platte penselen. Voce overige vormen een katten tong.

Karakter vangen in schetsen

Hoe vang je de essentie van katten? De *souspense* en bewegelijkheid in karaktervolle houdingen? Alles begint met je inleving overmogen in het onderwerp. Wat spreekt je aan om te gaan schetsen? De moeie gekruerde vacht, een gekke houding waarin de kat ligt of juist de moeie elegante pose.

Als ik een dier schets dat niet stil zit, richt ik me op de hoofdvormen en begin ik aan meerdere schetsen tegelijk. Zo draai hij weer de juiste houding aanneemt, kan ik daaraan verder werken. Zo ontstaat er een combinatie van verzachilende schetsen. De huiskat is een dankbaar onderwerp. Vanaf de bank kun je ontpassen gaan schetsen wanneer je maar wilt. Tegelijkertijd worden al je zintuigen verricht omdat je het onderwerp kunt aanraken, ruiken, horen en je

eromheen kunt lopen om bij voorbeeld te kijken hoe dat oortje nu precies zit. Dit zie je terug in een schets en uiteindelijk ook in het schilderij. Zo dat je katten vanbinnen en van buiten leert kun je je tekeningen naar eigen inzicht aanpassen. Hier zie je studies, gemaakt met een zwart inktpen, een kroontje pen met sepia inkt, houtskool, squal

Over ruimtelijkheid en achtergronden

Hoe creëer je een goede compositie? Welke invloed hebben kleuren en licht op de achtergrond op de ruimtelijkheid. Hoe combiner je figuren?

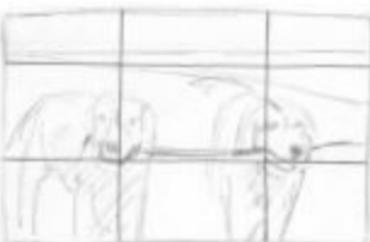

'Op het strand' - golden retrievers, 60 x 30 cm, olieverf op doek

Omgeving

Dit paar honden kunnen graag op het strand. De achtergrond in dit portretschildering heb ik daarom losser gewegd. De gelaagde vorm van de honden heb ik aanvankelijk pasen vanwege de ruimte van de zon.

Het ooglijke gegeven moet iedereen langs de vorm, wat extra ruimte geeft. Als je zo'n schilderij combineert met een goed optrekken of de hoogte van de horizon kleurt een optische van het standpunt van de honden. Hier doorbrekende zon maakt een diagonale lijn de aansluiting horizontaal. Heel belangrijk dat links op het strandje je blauw weer overgaat naar de honden en breng de compositie in balans. De 'golden snood' is in dit portret kunnen goed laten passen, zoals je hier rechts ziet.

'Sunit foxgloves' - witte kievitjeertje,
80 x 80 cm, olieverf op doek

Degen schijnt op het vingerhoedskruid dat tussen de rotsen op de Moors in Dartmoor, Engeland, groeit. Lemels voor he oog. Een jongekievitjeertje is in de zon, en de uitzorgende ouderlijke hem en leef om hem te vereren. In die schilder j heb de verschillende locaties en omgevingen gezamenlijnd en omgeheeld. Voor een natuurlijk gevoel moet de betrekking van het dier en de omgeving met elkaar komen. Wat ook in het oog gehouden moet worden als je verschillende dieren een combineren, is de verhouding van het dier en oppervlak van zijn omgeving. Een vogel kan een kleinigheid als de verhouding niet kopen een erg grote bloem.

Voor dat ik het schilderij maak op basis van de kruistekening. Hoe hij loopt, vliegt en beweegt. Wat een voordeel is om altijd te kijken hoe schitteren, omdat de egaleerde kennis van kruistekeningen moeilijk te manen is en zo leent mogelijkheid op doek te vangen.

Die schilderij is verdeeld in vier 'plaatsen' van voor- naar achtergrond. Raster moet daar overlappen en daar voorzorgen op de voorgrond groter en lager dan verderop. Zoals je hier ziekt niet de grondseen op de voorgrond. De hefeling ontstaat ook in de schaduw en wijke daarom naar achteren.

Zen die en één heft ook prachtige flora,
zeker de grotere. Compte er weiden met
blauwgras en wit worden er nog maar weinig
naar oogt langs de paden ziet daar prachtige
bergen, zoals oude eiken, bomen of berms
in de Japanse tuin. Oekraïense, vinken,
roodborstjes en wie erkennt kan het
binnen een aantal minuten kijken en
deze vogelsoortjes en de berk hier
tink zijn geïdentificeerd met paslood.

'Dikhoornschap',
56 x 36 cm, aquarel

In de kinderboerderij kan je in het voorjaar de lammetjes en geitjes van dichtbij bekijken. Leuvel op, want ze eten je papier
op en knabbel en graag aan je rug als ik heb dat eens om te leren moet uggooien omdat om leidt geitje dat op mijn
schouder was gekomen tijdens op mijne tekening van mijn tekening lammetje. Dan ik gebruik ik niet veel bij dit en in verband met de
pigmenten zelf, maar wel op gepaste afstand.

'Lammetje', 26 x 15 cm, pastel op velours papier

